
Konsekvenser av kompromissforslag om CO₂-pris

alternativ C i brev fra Samferdselsdepartementet datert 3. juli 2020

Til: Nye veier og transportetatene
Fra: Michael Hoel og Haakon Vennemo
Dato: 25. september 2020

---

1 Innholdet i Alternativ C

I brev av 19. juni trekker transportetatene opp tre alternativer for kalkulasjonspris for klimagassekvivalenter (populært kalt CO₂-pris) til bruk i samfunnsøkonomiske analyser. I brev av 3. juli anbefaler Samferdselsdepartementet bruk av alternativ C i analyser som skal gjennomføres i høst. Vi er bedt om å gi noen merknader til alternativ C fra et faglig ståsted. Det er ellers ventet at Perspektivmeldingen vil drøfte hvilken CO₂-prisbane som bør legges til grunn i samfunnsøkonomiske analyser.

Kjennetegn ved alternativ C er

- CO₂-pris i 2020 lik 1500 kroner (per tonn CO₂)
- Årlig realprisjustering lik kalkulasjonsrenten (dvs 4% de nærmeste årene)
- Sensitivitetsanalyser med 500 og 2500 kroner
- I noen tilfeller gjennomføre «break-even-analyser» for CO₂-prisen

2 Våre merknader til alternativ C

Det andre kulepunktet synes det å være full enighet om; i den videre teksten ser vi derfor bare på CO₂-prisen for 2020.

Vårt opprinnelige forslag om 1000 kroner tok utgangspunkt i Norges forpliktelser og nåværende mål om utslipp i ikke-kvotepliktig sektor. Vi mener at dette helt klart er det faglig beste utgangspunktet for å anslå «riktig» CO₂-pris. Selv med dette utgangspunktet er det imidlertid stor usikkerhet om riktig pris, grunnet usikkerhet om bl a følgende forhold:

- Norges mål for ikke-kvotepliktig sektor
- Fremtidig teknologiutvikling

- Fremtidig utvikling i atferd
- Prisen på bruk av EUs fleksible mekanismer
- Viljen til å bruke EUs fleksible mekanismer

Vårt forslag om en pris på 1000 kroner må derfor ses på som et beste punktanslag innenfor en fordeling over mulige «riktige» priser. Det er grunn til å tro at denne fordelingen er ganske høyreskjev: Vi vet med rimelig sikkerhet at det ikke vil være mulig å nå Norges klimamål bare med en CO₂-avgift så lav som 500 kroner, mens ganske høye CO₂-priser ikke kan utelukkes på tilsvarende måte. Denne skjevheten i fordelingen taler for at en ved sensitivitetsanalyser bør velge ytterpunkter som er asymmetriske rundt punktanslaget (altså med større avstand oppover fra punktanslaget enn nedover).

Vårt punktanslag på 1000 kroner er blant annet basert på at Norge har en avtale med EU om at utslipp fra ikke-kvotepliktig sektor skal reduseres med 40% fra 2005 til 2030. EU-kommisjonen har nylig foreslått at EUs mål blir skjerpet (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1599). Dersom dette forslaget blir vedtatt, kan det gi en skjerping også for Norges mål for utslippsutvikling i ikke-kvotepliktig sektor, jfr første kulepunkt over. Et eventuelt skjerpet EU-mål kan også innebære en høyere pris for å bruke EUs fleksible mekanismer (nest-siste kulepunkt over).

Korona-pandemien har svekket økonomien i Norge og alle EU-land. Svekket økonomi vil redusere etterpørselen etter fossile brensler, og dermed gjøre det lettere å oppnå et gitt klimamål. Dette trekker isolert sett i retning av lavere CO₂-pris i Norge. For et gitt klimamål for EU vil svekket økonomi i EU-landene gi lavere marginalkostnader for EU knyttet til å nå målet. Prisen for å bruke EUs fleksible mekanismer vil derfor trolig bli lavere som følge av svekket økonomi i EU-landene, noe som også bidrar til å trekke ned CO₂-prisen i Norge. Dessuten har svekket økonomi historisk vært et argument for lavere miljøkrav. Selv om det i øyeblikket ikke er tilfellet i EU i og med at EUs mål er foreslått skjerpet, kan en ikke utelukke en reaksjon i den retningen. Det vil i tilfelle redusere CO₂-prisen ytterligere.

I månedene etter vi anbefalte 1000 kroner per tonn CO₂ har det altså skjedd ting som kan påvirke hva som er riktig CO₂-pris. Ulike momenter trekker imidlertid i ulike retninger. Vi mener derfor at 1000 kroner fortsatt er et godt punktanslag for CO₂-prisen. Anslaget på 1000 kroner er etter vår mening bedre enn 1500 kroner, og definitivt bedre enn 2000 kroner.

Vår anbefaling er å bruke 1000 kroner som hovedalternativ, og sensitivitetsanalyser med 700 kroner og 2000 kroner. Vi foreslår altså et smalere intervall mellom øvre og nedre CO₂-pris enn i brevet fra Samferdselsdepartementet. Begrunnelsen for dette er at vi mener at intervallet mellom 700 og 2000 kroner fanger opp det meste av sannsynlighetsfordelingen over «riktig» CO₂-pris, og at et slikt intervall er rimelige ytterpunkter for sensitivitetsanalyser enten en velger 1000 kroner (vår anbefaling) eller 1500 kroner (som foreslått av Samferdselsdepartementet) som hovedalternativ.

Når det gjelder «break-even-analyser» er vi enige i at dette kan være et nyttig supplement for tiltak hvor klimavirkningene er et sentralt element. Dersom break-evenprisen er høyere enn høyeste ytterpunkt i sensitivitetsanalysen kan en på solid faglig grunnlag fraråde tiltaket.

I praksis er det betydelig usikkerhet også i andre elementer enn CO₂-prisen i enhver kostnads-nytteanalyse. Denne usikkerheten innebærer at break-evenprisen også blir usikker. Heller enn et punktanslag på break-evenprisen kan det derfor være rimelig å operere med et intervall. Hvis dette intervallet i sin helhet ligger høyere enn intervallet for CO₂-prisen (dvs høyere enn 2000 kroner etter vårt forslag) kan en på solid faglig grunnlag fraråde tiltaket. Og motsatt: Dersom intervallet for break-evenprisen i sin helhet ligger lavere enn intervallet for CO₂-prisen (dvs lavere enn 700 kroner etter vårt forslag) kan en

på solid faglig grunnlag anbefale tiltaket. Dersom de to intervallene overlapper, kan en ikke på rent faglig grunnlag verken anbefale eller fraråde tiltaket. En beslutning vil avhenge av usikkerhetens form og hvordan usikkerheten vurderes.